

BILBAÓI NYILATKOZAT

(A hivatalos eredeti angol szöveg fordítása)

„BIZTONSÁGBAN ÉPÍTKEZNI”

Európai Építőipari Biztonsági Csúcstalálkozó

2004. november 22.

Bevezetés:

Az építőipar Európa egyik legnagyobb iparága. Sajnos a munkahelyi biztonság és egészségvédelem tekintetében ugyanakkor a leggyengébb teljesítményt nyújtja. Ennek mind az emberi, mind a pénzügyi a költségei óriásiak az egész társadalom és az ágazat számára egyaránt. Jóllehet a színvonal javítása terén komoly előrehaladás történt, még mindig sok minden van, amit meg kell és meg lehet tenni.

A 2002-2006-os uniós munkavédelmi stratégia előírja, hogy az építőipari ágazat – az egyik legveszélyesebb iparág lévén – tegyen erőfeszítéseket a foglalkozási balesetek és megbetegedések folyamatos és kitaró csökkenése érdekében. Ezeket az erőfeszítéseket az iparág tevékenységeiben közreműködő minden szereplőnek vállalnia kell.

A Munkahelyi Biztonság és Egészségvédelem Európai Hete 2004-ben éppen ezért összpontosított az építőiparra. A kampány, melyet az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség a 31 országra kiterjedő fókuszpont-hálózatával és az európai szociális partnerek szervezeteivel szoros együttműködésben szervezett, az iparágban érdekelt valamennyi félnek volt hivatott segítséget nyújtani e lehetőség megvalósításában, illetve a biztonságosabb, egészségesebb és termelékenyebb munkakörnyezet kialakításában.

2004. november 22-én a spanyolországi Bilbaóban tartották az Európai Építőipari Biztonsági Csúcstalálkozót, melyen az iparág képviselői szerte Európából összegyűltek. A csúcstalálkozó elismerte, hogy minden félnek többet kell tennie a balesetek csökkentése és foglalkozási megbetegedések megelőzése érdekében.

Elismert és fenntartható munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi követelmények csak a magas minőségi színvonal elérésének összefüggésében teljesíthetők. A *„Biztonságban*

„építkezni” címu kampány ugyancsak a minőség körül forog, és az egyik fohangsúlyt a nagyméretu építkezésekkel és építomérnöki projektekkel való foglalkozásra helyezi. Azt is elismeri, hogy az illetékes építő felek együttműködése kulcsszerepet játszik e célok megvalósításában.

Az Európai Építőipari Biztonsági Csúcstalálkozó felhívja az építőiparban érdekelt érintett feleket, hogy vállaljanak kötelezettséget a határozott fellépésre az európai uniós biztonsági és egészségvédelmi stratégia által előírt folyamatos javítások érdekében, különösen a 92/57/EGK irányelvet átültető nemzeti jogszabályok teljes és hatékony alkalmazása által.

Felhívás fellépésre:

- **Beszerezés – biztonságban építkezni**

A biztonság és az egészségvédelem kérdései szerves részét képezik az építkezési projektek egész folyamatának. Nem korlátozódnak valamely projektnek csupán az építési szakaszára, hanem a befejezett projekt egész élettartama: a tervezés, az építés, a karbantartás és a lebontás során mindvégig jelentkeznek. Számos biztonsági és egészségügyi probléma elkerülhető lenne, ha ezek a kérdések kello figyelemben részesülnének a tervezés és a beszerzés szakaszában is. Azok a projektek, amelyeket hozzáérto, jól képzett építészek terveznek és hasonló kivitelezok valósítanak meg, nemcsak eleve biztonságosabbak, hanem biztosítják azt is, hogy az ügyfél a befektetett pénzéért cserébe valóban jó minőséget kapjon.

Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i irányelv 27. cikke lehetővé teszi, hogy az ajánlatkéro szervek megerosítést kérjenek arra nézve, hogy az ajánlattevok eleget tettek a tagállamban hatályos munkavédelmi rendelkezésekkel és munkafeltételekkel kapcsolatos kötelezettségeiknek.

Ezt a rendelkezést a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó irányelvekben, különösen a 89/391/EGK keretirányelvben, a munkaeszközökrol szóló (95/63/EK és a 2001/45/EK irányelvvel módosított) 89/655/EGK, illetve az idoszakos vagy helyileg változó építkezésekról szóló 92/57/EGK irányelvben foglalt biztonsági és egészségvédelmi előírások alkalmazásának biztosítására kell használni.

A nyilatkozat üdvözli egyes **tagállamok** olyan kezdeményezéseit, mint amilyen az Egyesült Királyság közbeszerzési iránymutatása. Ez teljes mértékben támogatja a **Foglalkoztatási és Szociális Foigazgatóság** 2005-ös tervét, amelynek célja, hogy a megfelelő biztonsági és egészségvédelmi színvonal beépüljön a közbeszerzésbe, beleértve az állami finanszírozású építési projekteket is. Ebben az összefüggésben a nyilatkozat ugyancsak üdvözli a biztonságos és az egészségvédelmi szempontoknak is megfelelő beszerzésrol szóló útmutatók készítését. Felismeri továbbá, hogy a minden projektszakaszban módszeresen érvényesített költségvetés révén megvalósított egészségvédelmi és biztonsági befektetések üzleti szempontból ésszerűek.

- **Végrehajtás – a szabálybetartás javítása**

Az uniós munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos jogszabályok alapelve: a megelőzés. Ezek a jogszabályok nem csupán a munkavállalókat védik, hanem az európai piacon tevékenykedő vállalkozásoknak kiegyenlített működési teret is biztosítanak. A Munkafelügyeleti Vezetők Bizottsága (SLIC) 2003-ban európai építkezésellenőrzési kampányt hajtott végre. Az eredmények a jogszabályok be nem tartásának magas szintjét és a végrehajtás tagállamok közötti különbségét jelezték. A balesetek és a foglalkozási megbetegedések nagy száma és a jogszabályok SLIC által kimutatott be nem tartási szintje nem esik egybe.

A nyilatkozat felhívja a **tagállamokat** az építőipari ágazatra vonatkozó összes biztonsági és egészségvédelmi jogszabály hatékony alkalmazásának biztosítására. Eloszor is a SLIC-munkacsoportnak a 2003-as kampányból származó ajánlásai alapján kell fellépni. Elsősorban a felügyeleti hatóságok feladata az építőipari biztonságra és egészségvédelemre való jelenlegi összpontosítás megtartása és további fejlesztése, amivel biztosítják, hogy minden tagállamban a végrehajtás hatékony módszereit és rendszereit alkalmazzák.¹

- **Iránymutatás – a helyes szabálybetartási gyakorlat megosztása**

A biztonsági és egészségvédelmi jogszabályokat olyan iránymutatásoknak kell kísérniük, amelyek segítik megmagyarázni, hogy a jogi követelményeket miként lehet végrehajtani, és ilyen módon megosztják az érintettekkel a törvényi szabályozás betartásának helyes gyakorlatát. Ez különösen fontos az ágazat nagyszámú kis- és középvállalkozása (KKV) szempontjából.

A nyilatkozat felhívja a tagállamokat, hogy a szociális partnerek szervezeteivel együttműködve dolgozzanak ki olyan iránymutatásokat, amelyek:

- biztosítják a jogszabályok hatékony végrehajtását;
- leírják a projektek elokészítő szakaszának megfelelő helyes gyakorlatot, biztosítva különösen, hogy a megrendelők, a tervezők, az építési vállalkozók és az alvállalkozók, illetve a koordinátorok tisztában legyenek kötelezettségeikkel;
- biztosítják, hogy minden iránymutatás és információ az iparág sajátos szükségleteire irányuljon és válaszoljon.

Ezen túlmenően a nyilatkozat felhívja az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökséget, hogy ezt a folyamatot a helyes gyakorlattal kapcsolatos összes vonatkozó információ rendelkezésre bocsátásával támogassa.

- **A biztonságos és egészséges építkezés megtervezése**

A nyilatkozat felhívja az európai tervezők közösségét a képviselői szervezeteik, úgymint: az **Európai Építészek Tanácsa (ACE)**, az **Építőmérnökök Európai Tanácsa**

¹ A SLIC "A SLIC 2003-as európai építőipari kampánya" címu, 2004.4.29-i, ECC 2003-1042. sz. jelentése, megtalálható: http://europe.osha.eu.int/good_practice/sector/construction/slic/

(ECCE) és az **Európai Mérnökatanácsadók Szövetsége (EFCA)** révén, hogy az e területen elvégzett munkára alapozzanak, és a lehető legteljesebb mértékben aknázzák ki a tervezés biztonsági és egészségvédelmi – az egész építkezési folyamat szerves részét képező – vonatkozásaiban rejlő lehetőségeket.

A nyilatkozat különösen arra hívja fel az európai tervezők közösségét, hogy ahol csak ésszerű lehetőség van rá, eleve kockázatmentes terveket készítsenek, illetve a mégis fennmaradó kockázatokra irányítsák a figyelmet minden olyan projekt tekintetében, amelyben közreműködnek. Az ACE, az ECCE és az EFCA együttműködik az ágazat különböző szekcióinak szervezeteivel azon intézkedések felkutatása és meghatározása érdekében, amelyeket az európai tervezők közössége ésszerűen megtehet az építkezési helyszínek biztonságának javításáért; az erre vonatkozó információt a szövetségek közlik tagszervezeteikkel.

- **A biztonsági és egészségvédelmi teljesítmény javítása a szociális partnerek kötelezettségvállalása révén**

A foglalkozási biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos társadalmi párbeszéd és az e téren kötött megállapodások jelentik a legfontosabb eszközt, amely biztosítja az építkezési munkahelyek számottevő biztonsági és egészségvédelmi javítása iránti, nélkülözhetetlen kötelezettségvállalást, melyet a kulcsszereplők, nevezetesen: egyfelől a munkaadók, azaz a KKV-któl a jelentősebb vállalatcsoportokig terjedő, mindenféle építési és infrastrukturális projekteket foglalkozó építőipari vállalkozások, illetve másfelől a munkavállalók fogadnak el.

A csúcstalálkozó ezért üdvözli és támogatja az európai építőipari szociális partnerek, az **Európai Építőipari Szövetség (FIEC)** és az **Építő- és Faipari Munkások Európai Szövetsége (EFBWW)** által elfogadott közös nyilatkozatban² foglalt fellépéseket, különösen a következőket:

- elsőséget adni a megelőzésnek meghatározott területeken, beleértve, ha helyénvaló, a csökkentési célok kitűzését is;
- kiterjedt képzési tevékenység;
- a szociális partnerek projektszintű/helyszíni együttműködése;
- teljesítményértékelés és a róla való jelentés.

A csúcstalálkozó ugyanacsak üdvözli és támogatja az **Európai Építők Szövetsége** által elfogadott chartában³ foglalt fellépéseket, amelyek célja, hogy javítsák az építőipari kis- és középvállalkozások, illetve az iparosok körében a biztonság és egészségvédelem színvonalát, a következők által:

- az iparosok és KKV-k, valamint alkalmazottaik jobb tájékoztatása a biztonsági és egészségvédelmi területtel kapcsolatos jogi kötelezettségeiket és felelősségüket illetően. Az EBC nemzeti szervezetei kötelezettséget vállalnak arra, hogy honlapjaikon biztonsági és egészségvédelmi részt hoznak létre, illetve tagjaik körében

² A FIEC és az EFBWW közös nyilatkozata megtalálható: www.fiec.org and www.efbww.org

³ Az EBC-charta elérhető az EBC honlapján: <http://www.eubuilders.org/>

tevékenyen terjesztik a biztonsági és egészségvédelmi információkat;

- biztonsági és egészségvédelmi szakemberek hálózatának létesítése a kezdeményezésekkel és bevált, helyes gyakorlattal kapcsolatos eszmecsere és együttműködés érdekében.

Az *“Effective Intervention and Social Dialogue in Occupational Safety and Health”* [Hatékony beavatkozás és szociális párbeszéd a munkahelyi biztonságban és egészségvédelemben] című konferenciára (Amsterdam, 2004. szeptember 15-17.) való hivatkozással a holland elnökség aláhúzza e fellépések végrehajtásának fontosságát.

Jövobeli lépések:

A bilbaói nyilatkozat felszólítja az összes aláíró felet, hogy e kötelezettségvállalásoknak megfelelően lépjenek föl, és hogy az Ügynökség által 2006. júniusában, a mostani nyilatkozathoz csatlakozó fobb érdekelt felek részvételével szervezendő **Építőipari Biztonsági Utókonferencián** számoljanak be az elért eredményekről és a későbbi kezdeményezésekről.

Az utókonferencia elokészítése, az aláíró szervezetek kezdeményezéseiről való információcsere lehetővé tétele és a nyilatkozat végrehajtásával kapcsolatos együttműködés és közös fellépés elősegítése érdekében létre kell hozni az **Építőipari Biztonsági Fórumot**.

Kelt Bilbaóban, 2004. november 22-én,

Ulrich Paetzold
Európai Építőipari Szövetség

Harrie Bijen
Építő- és Faipari Munkások Európai Szövetsége

J. Antonio Calvo Delgado
Európai Építők Szövetsége

Pablo Bueno Tomás
Európai Mérnök Tanácsadók Szövetsége

ARCHITECTS' COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DES ARCHITECTES D'EUROPE

John Graby
Európai Építészek Tanácsa

Diana Maxwell
Építőmérnökök Európai Tanácsa

Henk Schrama
Foglalkoztatási és Szociális Ügyek Minisztériuma
Az Európai Unió Holland Elnöksége